

v. 2246 (mehi 1015, naised 1231), kokku 4106 (mehi 1876, naised 2230). Elanikkude tihedus (aluseks rahvalugemise andmed) 19.1 km²:1, või metsad ja kõlbmata maad maha arvatud — 26.5 km²:1. **Külasid** 27: Kuremaa vallas: Palamuse, Änkküla (ka Enkküla), Soomevere, Kõduküla (ka Koduküla), Toovere, Järvepera, Varbevere, Ronivere, Eerikvere, Mõisamaa, Raadivere (ka Raadvere), Kilbavere, Ehavere ja Kargaja; Kaarepere vallast: Kaarepere Aruküla (Suur-Aruküla), Patjala, Patjala-Mõisamaa, Roosna, Kassinurme (ka Kassnurme), Udriku (ka Udriki); Kudina vallast: Süvalepa (ka Süvalõpe), Maarla (ka Maardla), Kudina Aruküla (Väike-Aruküla), Nava (vt. ka Maarja-Magdaleena kihelk.); Roela vallast: Kallivere, Rohkuse, Vassevere. **Mõisaid** 13 (neist peamõisaid 7, karjamõisaid 6): Imukvere, Kaarepere (Pikkjärve krjm.), Kassinurme, Kuremaa (Soomevere krjm.), Luua (Ehavere ja Prossa krjm.), Visusti (Mõisamaa ja Vahesaare krjm.), Palamuse kirikumõisa. Mõisaist plaanistatud 10 (Imukvere, Pikkjärve, Kassinurme, Soomevere, Luua, Ehavere, Prossa, Visusti, Mõisamaa, Vahesaare) 195 krundiks, millest on välja antud normaaltaludena põlise harimise õigusega ja ajutise rendilepingu põhjal 170, eralepingute põhjal 1, tööstuslisile ettevõttele 7, seltsidele ja omavalitsuse-asutustele 2, ametnikele 14, tagavara-maks 1. **Talusid** 280, neist kuni 1 ha:ni 2, 1—15 ha:ni 24, 15—60 ha:ni 199, 60—250 ha:ni 55. Taludest ostetud 208, renditud 72. Maast on **põllu- ja aiamaad** 7543.4 ha (35.1%), **heinamaad** 4983.5 ha (23.2%), **karjamaad** 2949.4 ha (13.7%), **metsa** 3989.4 ha (18.6%), **kõlbmatut maad** 1999.7 ha (9.4%), s. o. 100 inimese kohta põldu ja aiamaad 184 ha, heinamaad 121 ha, karjamaad 72 ha, metsa 97 ha, kõlbmatut maad 49 ha. Talumaad on 10 078.9 ha, riigimaad (end. mõisamaad) 11 253.3 ha, kirikumaad 133.2 ha. **Külvipind** (1920. a., sulgudes 1916. a.): talirukist 918.4 ha:lt (1018.2 ha:lt), talinisu 31.4 ha:lt (40.8 ha:lt), suvinisu 70.7 ha:lt (92.7 ha:lt), otra 749.2 ha:lt (402.20 ha:lt), kaera 1737.1 ha:lt (2035.7 ha:lt), segavilja 209.2 ha:lt (288.5 ha:lt), herneid, ube, läätsi 15.4 ha:lt (9.1 ha:lt), kartuleid 293.7 ha:lt (331.7 ha:lt), lina, kanepit 227.4 ha:lt (143.7 ha:lt), tatraid 7.3 ha:lt (2.4 ha:lt), loomatoidu-juurikaid 23.2 ha:lt (18.8 ha:lt), põlluheina 746.0 ha:lt (1359.9 ha:lt). Seega tuli 100 inimese kohta külvipinda: talirukist 22.2 ha (24.7 ha), talinisu 0.8 ha (1.0 ha), suvinisu 1.7 ha (2.2 ha), otra 18.2 ha (17.1 ha), kaera 42.2 ha (49.6 ha), segavilja 5.1 ha (7.0 ha), herneid, ube, läätsi 0.4 ha (0.2 ha), kartuleid 7.1 ha (8.1 ha), lina, kanepit 55 ha (3.3 ha), tatraid 0.2 ha (0.1 ha), loomatoidu-juurikaid 0.6 ha (0.5 ha), põlluheina 18.1 ha (33.0 ha). Keskmise saak ha:lt vt. lhk. 16. **Koduloomi** (1920. a., sulgudes 1916. a.): hobuseid 1121 (1080), nendest üle 2¹/₂ a. 922 (901), veiseid 3714 (3769), nendest lehma üle 2 aasta 2094 (2078), lambaid 3025 (3372), sigu 2616 (1834), kanu 2423, parte 174, hanesid 151; 100 inimese kohta tuleb hobuseid 27 (26), neist üle 2¹/₂ a. 22 (22), veiseid 90 (91), neist lehma üle 2 a. 51 (51), lambaid 73 (82), sigu 64 (45), kanu 59, parte 4, hanesid 4. **Mesipuid** 190. **Auru-rehepeksomasinaid** 12. **Vabrikuid** 3: neist 2 piiritusevabrikut (Ku-